

Werkstuk Romeinen

Joey Berger

Groep 7

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Hoofdstuk 1 Geschiedenis.....	4
Hoofdstuk 2 Cultuur	8
Hoofdstuk 3 Samenleving	13
Hoofdstuk 4 Keizers.....	16
Nawoord.....	18
Bronnen.....	19

Inleiding

Ik heb voor het thema Romeinen gekozen, omdat het goed is om te weten en dan leer je over een ander tijdperk die belangrijk is voor onze geschiedenis. We hebben veel aan de Romeinen te danken.

Dat kun je lezen in hoofdstuk 1. Hier vertel ik de geschiedenis van Rome en hoe het een machtig rijk werd.

In hoofdstuk 2 vertel ik over de Romeinse cultuur, zoals: het eten, de kledij, de taal, de school, het forum en de badhuizen.

In hoofdstuk 3 vertel ik over de samenleving, zoals: de klassen, de gladiatoren, de handel en het Colosseum.

En in hoofdstuk 4 ga je lezen over Julius Caesar en een aantal belangrijke keizers.

Tot slot lees je het nawoord.

Hoofdstuk 1 Geschiedenis

De mythe van de naam Rome

Na de geboorte van de tweeling Romulus en Remus werd hun moeder vermoord. De kinderen werden in een mandje in de rivier de Tiber gelegd.

De tweeling werd gevonden door een wolvin en zij gaf ze melk waardoor ze bleven leven.

Daarna werden ze opgevoed door een herder.

Toen ze ouder waren, ging de tweeling terug naar de rivier de Tiber.

Ze wilden daar een stad bouwen maar kregen ruzie over wie de baas moest worden.

Romulus vermoordde Remus en Romulus werd de baas en noemde de stad naar zichzelf. Zo wordt het verhaal verteld hoe de stad aan zijn naam kwam

Het begin

Rond 509 v.Chr. werd de laatste koning verdreven en werd Rome een republiek. Het volk ging langzaam Latijn spreken en overheersten hun burens.

Ze leerden nieuwe landen en culturen kennen zoals Griekenland. Daar namen ze veel belangrijke dingen van over zoals de bouwkunst en de goden.

Romeinse Rijk

Rond 260 v. Chr. was Rome de machtigste staat van Italië.

Tijdens de oorlogen werden hele grote legers en vloets ingezet.

Het Romeinse leger begon steeds meer gebieden te veroveren.

Rond 160 v. Chr. veroverden de Romeinen over het hele Middellandse Zeegebied.

Het Romeinse leger

De keizer wilde zijn rijk groter maken en had daarom een machtig leger nodig met sterke mannen. Daarom moest iedere man minstens 7 jaar verplicht in het leger.

Het leger had een speciale formatie in de veldslag. Dan deden ze de schilden over het hoofd:

De wapenuitrusting van een soldaat bestond uit een harnas, een schild, een helm, een dolk, een zwaard en een werpspeer. Het leger gebruikte vaak een balista katapult, een aanvalstoren en een stormram.

Je mocht soldaat worden als je kon lezen en schrijven, je groter dan 1.75 cm was en slank was en gespierd. Als je 32 jaar oud was, dan kreeg je veteranen-pensioen. Een soldaat mocht niet trouwen, maar toch namen ze vaak hun vrouw mee.

De soldaten marcheerden 40 km per dag en zongen liedjes onderweg.

Je mocht soldaat worden als je kon lezen en schrijven, je groter dan 1.75 cm was en slank was en gespierd.

De soldaten marcheerden 40 km per dag en zongen liedjes onderweg. Een soldaat mocht niet trouwen, maar toch namen ze vaak hun vrouw mee.

Als je 32 jaar oud was, dan kreeg je veteranen-pensioen.

Arm en Rijk

Het Romeinse rijk was heel groot geworden maar er waren veel mensen arm. Het was moeilijk om een heel groot gebied goed aan te sturen. Veel mensen waren ontevreden en voerden oorlog in hun eigen land. Er waren veel burgeroorlogen.

Pax Romana: Romeinse vrede

Dit is de periode van 96-192. Daarin hadden de mensen het veel beter want ze hadden het goed. Keizer Augustus zorgde voor vrede. Er waren een lange tijd burgeroorlogen geweest. Er heerste nu overal in het Rijk vrede. Deze periode heette de Pax Romana. De mensen leefden op eenzelfde manier, er was goede handel en spraken dezelfde taal: Latijn of Grieks. Deze talen worden nu nog op het Gymnasium op het VWO geleerd. Die talen heb je nodig om planten en medicijnen te studeren.

Ook de volgende keizers lieten grote bouwwerken maken tijdens deze eeuw zoals tempels, aquaducten, erezoulen en triomfbogen. Hiervan is in Rome nog steeds veel te zien.

Triomfboog van Septimus Severus.

Romeinen in Nederland

Toen de Romeinen hun rijk steeds groter maakten leefden wij (de Germanen) nog als jagers en boeren. Er werd een deel van Nederland veroverd door de Romeinen.

Daardoor heeft Nederland de volgende dingen hebben aan de Romeinen te danken: de kat: die was meegekomen uit Egypte. Maar ook de pauw, kippen, paspoorten, poëzie, kaas, waterleidingen, wc's, standbeelden, kool, boeken, het recht, bakstenen, de bouw, kruiden, kunstgebitten, brandnetel, tandenpoeder (schuurmiddel van dierlijke botten om je tanden witter te maken).

De traditie om je bruid over de drempel te dragen komt ook van de Romeinen.

De Nederlandse steden Nijmegen, Voorburg, Leiden en Maastricht zijn gesticht door de Romeinen.

Tegenstanders van het Romeinse Rijk

Generaal Hannibal was een van de tegenstanders van het Romeinse Rijk. Hij wilde de Romeinen met olifanten verslaan. Hij verraste het Italiaanse leger hiermee, maar hij won niet. Hij verloor deze dieren in de Alpen.

De Germanen waren ook tegenstanders van het Romeinse rijk.

De limes waren verdedigingslijnen van de Romeinen tegen de Germanen.

Het einde van het Romeinse Rijk

In 476 lukte het de Germanen om het West-Romeinse Rijk te verslaan. Het Romeinse Rijk was te groot geworden om te verdedigen. De Germanen namen het Rijk over. Er kwamen steeds meer Christenen die in één god geloofden.

Het prachtige Rome werd leeg geroofd door de Kelten, de Visigoten, de Vandalen, de mannen van Attila de Hun, de Longobarden en de Normandiërs (oorspronkelijk Vikingen).

Nadat het West-Romeinse Rijk was veroverd en geplunderd, bleef het Oostelijke deel van het Rijk nog 1000 jaar voortbestaan in Malta, Syrië, Griekenland, Turkije, Israel, Libanon en Egypte. De mensen waren rijk en er werd Grieks gesproken.

Aan het einde van deze periode bleef daar alleen West-Turkije en Griekenland van over. In 1453 werd Constantinopel veroverd door de Turken en heet nu Istanboel.

Hoofdstuk 2 Cultuur

Griekse invloed

De Romeinen hadden heel veel van de Grieken overgenomen:

- de Griekse kunst,
- de Griekse bouwstijl (architectuur),
- de Griekse goden (die Romeinse namen kregen)
- gezond eten en artsen

Geneesheren

Echte dokters waren er niet. Ze hadden vreemde geneeswijzen die niets te maken hadden met geneeskunde. Zoals bijvoorbeeld je eigen urine opdrinken.

Taal

De taal van de Romeinen was Latijn. Deze taal werd ook geschreven.

De kinderen kregen les in het Latijn door een slaaf.

Omdat het Romeinse Rijk zo groot werd, is deze taal ver verspreid geraakt.

School

Meisjes kregen geen onderwijs. Meisjes werden huisvrouw.

De meester van de jongens heette een magister. In de klas zaten ongeveer net zoveel kinderen als nu maar wel met alle leeftijden door elkaar.

Op de lagere school leerden de jongens lezen, schrijven en rekenen.

Nu schrijven we op wisbordjes maar de Romeinen schreven op houten wasbordjes met een scherpe schrijfstift (stilus) in plaats van een marker. En ze schreven ook met inkt op perkament en papyrus.

Op de middelbare school gaf de grammaticus Griekse en Latijnse les door de gedichten van Homerus (Grieks dichter) te bestuderen. En als het nodig was, leerden ze daar het stukje geschiedenis en aardrijkskunde bij.

Op het Gymnasium kregen kinderen (jongens) les in muziek, wiskunde, lezen en het houden van toespraken. Sport was ook heel belangrijk omdat je daar sterker van werd omdat jongens het leger in gingen.

Forum

Het Forum in Rome was het grootste forum dat er bestond. Er waren markthallen en tempels. Die waren gebouwd in opdracht van de keizers. Hier stond ook het Senaatsgebouw.

Het forum was het hart van de stad Rome. Dit was ook het oudste forum. Op de markt werden zaken gedaan door het volk. Het bestuur van Rome zat ook in het Forum. De consul was het belangrijkste beroep in het Romeinse Rijk. Hij was vaak een ervaren senator.

Het paleis van de keizer stond op de heuvel. De Palatijn:

Nu is het Forum Romanum een openlucht museum. Je kunt er kaartjes voor kopen om het te bezoeken, Dat heb ik ook gedaan. Het was verschrikkelijk groot en je moest heel veel lopen. De gebouwen zijn erg bijzonder en allemaal kapot. Ik vind het knap hoe het is blijven staan in ongeveer 2000 jaar. Een stukje van de tuinen die er toen bij lagen zijn nu nog steeds te zien.

Toen ik in Rome was, ging ik naar de expositie *I love lego* in een museum.

Daar zag ik van Lego het Forum Romanum in een vitrine staan. Er staat een groot beeld in het midden van het plein. Het lijkt wel alsof er een god als standbeeld staat.

Hier zie je het Senaatsgebouw. De consul gaf daar bijvoorbeeld toespraken aan het volk op de verhoging.

De boog van Titus

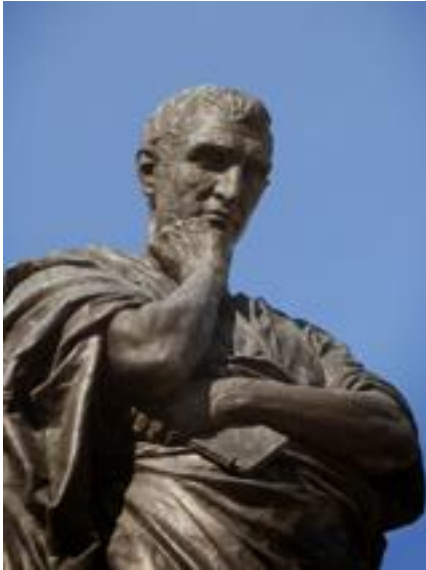
Dit is de oudste, nog staande ereboog in Rome.

Het is gebouwd op het hoogste punt op het Forum.

In het Latijn staat er op de boog: de Senaat en het Volk van Rome.

Kleding

De toga is een grote doek die op een ingewikkelde manier om je heen geslagen werd.

Hij werd alleen gebruikt tijdens belangrijke momenten.

Omdat je er niet makkelijk in kon bewegen droegen ze hem niet vaak.

De werkende mensen droegen een tuniek (tunica). Dit was een hemd met lange mouwen met een riem om je middel.

De tuniek werd ook gedragen onder de toga.

Mannen droegen een tuniek tot de knie en vrouwen tot aan de enkels.

Vrouwen hadden ook een omslagdoek: een stola.

Door de kleding kon je zien of je rijk of arm was.

Slaven

Het was heel normaal voor de Romeinen om slaven te hebben. De slaven kwamen meestal uit Griekenland. Het land dat de Romeinen veroverd hadden.

Arme mensen moesten soms hun eigen kinderen verkopen als slaaf.

Namen

In het oude Rome werd je genoemd naar je vader.

Meisjes hadden namen als: Julia, Cornelia en Lucia.

Badhuizen

De Romeinen bouwden badhuizen omdat ze schoon wilde zijn.

Dat was goed voor je gezondheid.

De rijke Romeinen hadden een bad in hun eigen huis.

De andere Romeinen gingen naar een openbaar badhuis en naar openbare wc's.

Hier baadden de mannen en vrouwen apart.

Vrouwen gingen 's ochtends en mannen 's middags.

Een badhuis had een sportveld en je kon er je vrienden ontmoeten.

Dieven kwamen er graag om spullen en kleren te stelen.

Hier ben ik in het grootste badhuis: Thermes van Caracalla.

Eten

Vers voedsel was moeilijk te krijgen.

Daarom hielden de Romeinen van kruiden en sausen met een sterke smaak zoals *Garum* (vissaus). Hierdoor smaakte het bedorven voedsel wat lekkerder.

De arme Romeinen hadden geen keuken en moesten eten kopen op de markt, bakkerijen en eethuisjes.

Het eten van de rijke Romeinen was vaak in hapklare brokken zodat ze konden eten zonder bestek. Hun personeel (dit waren slaven) at broodpap met een lepel.

De rijken hielden eetpartijen met wijn.

Dan lagen ze op een bank tijdens het eten.

Rijke Romeinen veegden hun handen af aan hun slaven.

Als ze vol zaten dan kotsten ze het uit om daarna meer te kunnen eten.

Ook hadden de rijke Romeinen voorproevers omdat ze vaak vergiftigd werden door tegenstanders.

Straffen

De Romeinen gaven zware straffen zoals:

stenigen, in metselen, levend begraven of verbrand worden en onthoofden.

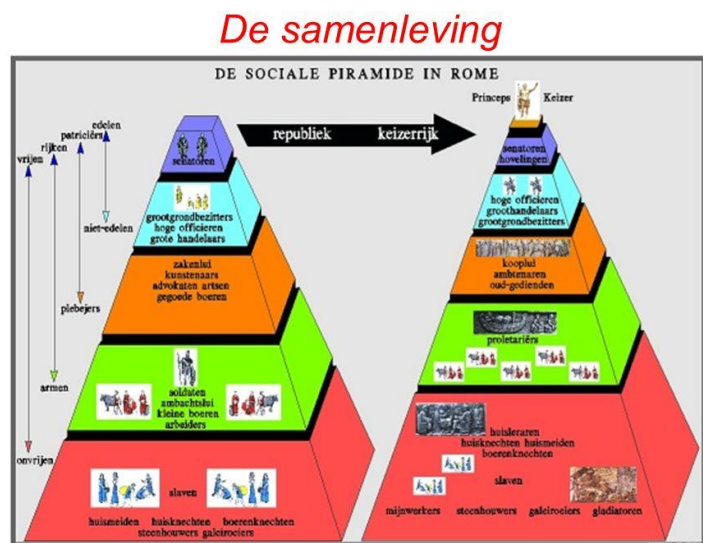
Liegen en bedriegen

Dit was heel normaal bij de Romeinen

Hoofdstuk 3 Samenleving

Klassen

De Romeinen hadden drie klassen: de hoogste klasse was de keizer, de middelste klasse de Romeinen met wat geld en de laagste klasse waren de burgers en de armen. Rijke mensen hadden personeel. De laagste klasse hadden geen geld om slaven te kopen. Dit werden klassen genoemd. Een rijke Romein hoorde bij de hogere klasse en de armen tot de lagere klasse (proletariërs).

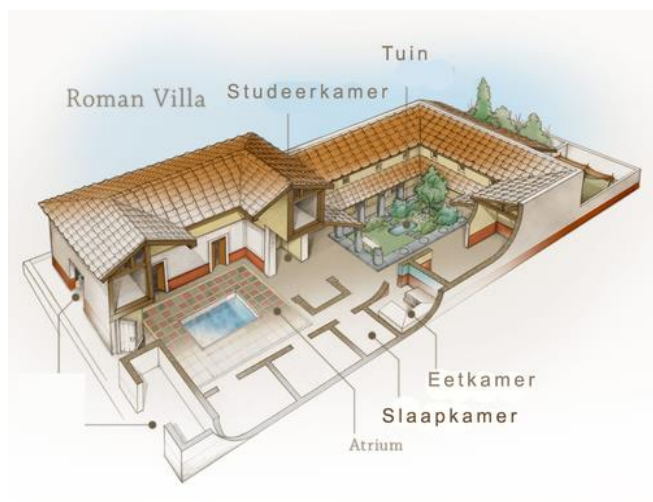
Proletariërs

Van de Romeinen was 90% arm.

Ze hadden geen eigen bezit zoals grond of huis. Ze hadden alleen hun eigen kinderen. Die kinderen werden dan wel eens verkocht als slaven.

Ook hadden de proletariërs geen rechten.

Arme Romeinen hadden het slechter dan de slaven.

Romeinse villa

Hier zie je een Romeinse villa. Dit heette een domus. In het midden was een centrale hal: atrium. Hier was een opening in het dak waardoor het koel bleef. En er was vaak een tuin met een zuilen gang. Grote huizen hadden hun eigen watertoevoer. Soms hadden deze huizen een eigen badkamer en vloerverwarming. Alleen een rijke Romein kon een eigen huis betalen. Een villa was een tweede huis op het platteland. Er was meestal maar een verdieping.

Handel

In Rome werd er veel handel gedreven. In Ostia kwam deze handel binnen. Want de stad lag vroeger aan zee en aan de rivier de Tiber. Daarna werd de handel naar Rome vervoerd. Ostia is nog steeds een bijna complete stad die je kunt bezoeken. In Ostia was ook een badhuis, een forum en een amfitheater.

Hier zie je een pakhuis in Ostia.

Brood en spelen

"Geef het volk brood en spelen"

De keizer hield zijn hiermee volk tevreden en zijn volk luisterde naar zijn bevelen.

Voor de spelen organiseerde hij gevechten en wagenrennen in de arena.

Om eten te krijgen moest het volk hard werken.

Zo werd er veel gebouwd en dit is nog steeds te zien in Rome.

Colosseum

Het Colosseum is een van de 7 wereldwonderen.

Het Colosseum was het grootste amfitheater voor de spelen: dit waren gladiator gevechten en wagenrennen. Het is zo groot als een stadion en er konden meer dan 50.000 mensen komen kijken.

Het is gebouwd op de plek waar een aangelegd meer was van het paleis van keizer Nero. Daarom ligt het ook wat dieper. Onderin het Colosseum waren allemaal kerkers en kamers. Een soort ondergronds doolhof. Er waren 60 valluiken en 30 liften. Zo konden er dieren omhoog naar de arena getrokken worden. Keizer Titus heeft bij de opening spelen van 100 dagen lang gehouden. De keizers organiseerden dit en betaalden hiervoor.

De rijke Romeinen konden onder een zonnenscherm zitten. Want ook in het Colosseum waren de mensen in klassen verdeeld. Dit zonnenscherm moest wel door 1000 man worden opgetrokken.

In de tijd van keizer Augustus vielen de minste doden in het Colosseum doordat hij speciale regels opstelde. De Christenen waren tegen de gevechten in het Colosseum.

Er zijn waarschijnlijk 300.000 tot 500.000 mensen gestorven tijdens de gevechten in het Colosseum.

De gevechten werden afgeschaft toen het christendom de godsdienst werd van Italië.

Gladiatoren

De Romeinen hielden gladiator gevechten. Dit waren spelen voor het volk om ze te vermaken. Een gladiator was een slaaf en kon rijk worden van deze spelen. Hij kon daarmee zijn vrijheid kopen. Het gevecht tussen gladiatoren: Vinger omhoog betekende genade. Vinger omlaag betekende de dood.

Spartacus was een beroemde gladiator. Hij was een slaaf en werd gladiator.

Deze spelen werden gehouden in een grote arena, zoals het Colosseum.

Er waren vlakbij het Colosseum 4 gladiatorscholen. Hier leerden de slaven om te vechten in de arena. Op je 38ste was je stokoud in de arena.

Vrouwen werden ook gebruikt als wilde dierenvechters in het Colosseum.

Soms lieten de keizers vrouwen vechten tegen dwergen in de arena.

Hoofdstuk 4 Keizers

Julius Caesar

Hij was een generaal, politicus, schrijver en dictator.

Cleopatra, de koningin van Egypte, was zijn grote liefde, maar zij was al getrouwd met haar broer.

Ze wilde de koningin worden en gebruikte Julius macht hiervoor.

Ze kregen samen een kind: Caesario.

Julius liet Cleopatra's broer verdrinken in de Nijl.

Hij won veldslag na veldslag.

De overwinning van Gallië vierde hij met triomfantelijke optochten, met gladiatorenspelen, een buffet voor ieder, markten en heeft geld en bloem voor het brood uitgedeeld.

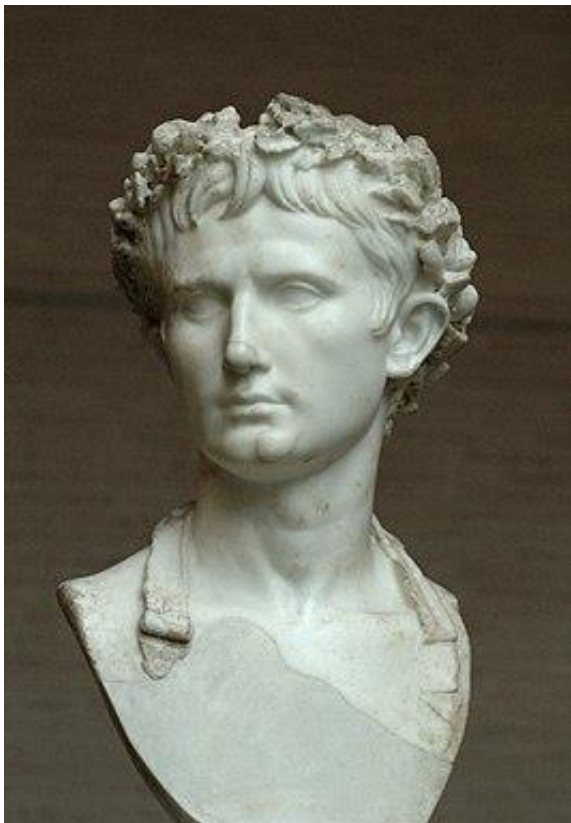
Toen Julius klein Azië binnenviel zei hij: 'veni vidi vici'; ik kwam, ik zag, ik overwon.

Dit is een beroemde uitspraak geworden. Onze maand juli is zelfs naar hem vernoemd.

In 44 v.Chr. werd Julius Caesar vermoord door een groep senatoren.

Julius liet het volk zijn tuinen en wat geld na.

In zijn testament liet hij bijna het hele rijk na aan zijn aangenomen zoon: Octavianus, die later "de verhevene" werd genoemd: Augustus.

Keizer Augustus

Augustus was de meest succesvolle keizer.

Maar ook de eerste echte keizer.

De mensen die het land regeerden waren de keizers, de Senaat en de consul.

Keizer Augustus liet de zoon van Julius en Cleopatra doden omdat hij bang was dat hij de macht zou verliezen..

Hij stond bekend om de paleizen en tempels die hij liet bouwen.

Maar ook voor de rust in het Romeinse rijk, rijkdom en overwinningen.

Hij wilde een sterk leger.

Het leger verkocht verslagen vijanden als laven.

De keizer had angsten, nachtmerries en was bijgelovig. Hij stierf op zijn 77e.

Terwijl de meeste Romeinen maar 40 jaar werden.

Keizer Claudius was de 4e keizer. Hij werd vergiftigd door zijn vrouw Agrippa. Zij wilde haar zoon Nero op de troon zetten.

Keizer Nero

Hij gaf het volk brood en spelen.

Nero zag dat Rome in brand stond en gebruikte zijn geld voor het herbouwen van de stad.

Nero gaf de Christenen de schuld van de branden.

Sommige mensen zeggen dat Nero de stad zelf in brand heeft gestoken.

Keizer Nero besloot op de verwoeste plek een paleis te bouwen.

Nero at veel prei omdat hij dacht dit goed was voor zijn zangstem.

Hij liet zijn eigen moeder vermoorden.

De senaat had Nero veroordeeld tot vijand van de staat (staatsvijand).

Praetoriaanse Garde

Dit waren de keizerlijke militaire lijfwachten. Ze hadden hun leger vlakbij Rome in Castra Praetoria.

Deze lijfwachten misbruikten hun macht door de senaat te bedreigen om een andere keizer te laten benoemen.

Ook werd de garde vaak omgekocht om tegenstanders, vooral keizers, uit te schakelen.

De Praetoriaanse garde dwong keizer Nero tot zelfmoord.

Nero pleegde toen zelfmoord met hulp van zijn lijfwachten.

Zijn laatste woorden waren: "Een groot kunstenaar gaat in mij verloren."

Keizer Commodus

Deze keizer noemde zichzelf Hercules als hij in de arena als gladiator vocht tegen andere gladiatoren.

Niet alleen deze keizer maar ook Nero, Caligula en Elagabalus waren bijzondere personen die gruwelijke daden uitvoerden en vreemde hobby's hadden:

Nero stak Rome in brand.

Keizer Caligula dacht dat hij een god was.

Keizer Elagabalus dacht dat hij een vrouw was.

In 507 na Chr. was **keizer Romulus Augustus** nog maar 10 jaar toen hij keizer werd.

Hij wilde vereerd worden als een god.

Door de **keizer Justianus** werden alle wetten verzameld in de codex Justianus.

Keizer Honorius was een van de laatste keizers.

Hij hield meer van kippen van het Romeinse Rijk.

De laatste keizer was **Romulus Augustus**.

Er waren natuurlijk nog veel meer keizers, maar dit vond ik de leukste!

Nawoord

Ik vond het boeiend en ik hoop dat we nog een werkstuk mogen maken.

Om mijn informatie te vinden ben ik naar Rome geweest en ik heb informatie uit boeken en internet gevonden. Daarna heb ik eerst een website gemaakt. Ik vond het leuk om een website te maken. Daardoor had ik alle informatiebronnen bij elkaar en dan is het makkelijk om de informatie te vinden die ik wil gebruiken om een werkstuk te maken.

Ik heb ervoor gekozen om minder informatie hier te zetten dan op mijn website.

En als je het leuk vindt kun je mijn website bezoeken.

<https://joeynicholas.weebly.com/>

Bronnen

WWW:

Wikikids.nl

Jeugdbibliotheek.nl 9-12

Willen Wever

Entoen.nu

Historia.nl

Romeinseinfo.weebly.com

Wikibooks.org

Beeld:

Schooltv beeldbank

Digitaal Klasbord

Serie Welkom bij de Romeinen (Schooltv/NPO)

Youtube: ancient Colosseum virtual reality experience

Youtube: The lost city of Pompeii

Youtube: The lost world of Pompeii

Film: Pompeii

Boeken:

Van de ezelsoren en de spin: Griekse en Romeinse mythologie

Julius Zebra: ellende met de Egyptenaren

Kijk op het verleden: Het oude Rome

Excursie:

Rome, Italië